

Βραδέτο / Τύμφη 2023

Έκθεση αποστολής

Ο σύλλογος επισκέφτηκε για 3η φορά το γραφικό Βραδέτο, με τους στόχους αυτή τη φορά να είναι λίγο πιο ορεινοί, αφού προοδευτικά ο σύλλογος ανεβάζει την εξερεύνηση σε μεγαλύτερα υψόμετρα, εισχωρώντας στην Τύμφη από τη μεριά του Βραδέτου.

Στόχοι: Οι στόχοι της αποστολής ήταν η κατάβαση και φωτογράφιση της Χιονότρυπας και του Άη Γιώργη.

Διαμονή: Έγινε στον ξενώνα "Μπαλκόνι Ζαγορίου" στο Βραδέτο. Με αφορμή αυτή την αναφορά να ευχαριστήσουμε και τον κ. Σπύρο για την άψογη και εγκάρδια φιλοξενία.

Διάρκεια: Η διάρκεια της αποστολής ήταν από Παρασκευή 2 Ιουνίου μέχρι τη Δευτέρα 6 Ιουνίου.

Τα μέλη της αποστολής

- Αριστείδης Ζάχαρης (υπεύθυνος αποστολής, σύνταξη έκθεσης)
- Σταύρος Πλαρινός (ημερολόγιο)
- Ζάχος Κανταδόρος
- Ιωάννα Μυλωνά (υπεύθυνη υλικών)
- Ηλίας Αβραμίδης
- Ευθυμία Κεσανίδου
- Πρόδρομος Κουλέλης
- Μαρία Φωτιάδη
- Αλέξανδρος Μαργιόλης (ΣΠΟΚ)
- Ευγενία Κουζμίνη (Υπογαία)
- Ντορότα Κωστοπούλου (Χείρων)
- Κυριάκος Ιωσηφίδης (Χείρων)

Να θυμίσουμε τα αποτελέσματα των προηγούμενων αποστολών, κάνοντας μία σύντομη ιστορική αναδρομή:

- **2016:** 1η επίσκεψη, με το βράθρο της Μπελόης να είναι το 1ο που αρματώνει ο σύλλογος στην περιοχή. Εντοπίστηκε η Τρύπα της Νύφης, η Καλόγρια και τ' Αλώνια.
- **2018:** Μεγάλη αποστολή στο χιονισμένο Βραδέτο με συμμετοχή 18 σπηλαιολόγων από Πρωτέα, ΣΠΕΛΕΟ, Χείρων, ΣΧΟ Καβάλας. Κατάβαση σε Αλώνια, Μπελόη, Καλόγρια. Η προσπάθεια για κατάβαση της Νύφης εγκαταλείφτηκε λόγω του χιονιού που έλιωνε.
- **2019:** Τον Οκτώβρη του 2019, οκτώ μέλη του Πρωτέα επιστρέφουν με κύριο στόχο την Τρύπα της Νύφης. Το βράθρο πατώθηκε και παράλληλα έγινε χαρτογράφηση και φωτογράφιση. Επίσης γίνανε καταβάσεις στα βράθρα της Καλόγριας και της Σκάλας.

Έτσι τον Ιούνη του 2023 μετά από ένα διάστημα απουσίας τεσσάρων ετών ο σύλλογος επανέρχεται για τη Χιονότρυπα και τον Άη Γιώργη, δύο γνωστά βράθρα της περιοχής βάθους 153 και 93 μέτρων αντίστοιχα. Να σημειώσουμε ότι η περιοχή είναι χωρισμένη σπηλαιολογικά σε τομείς. Η περιοχή της έρευνας υπάγεται στην ενότητα TZ (Τύμφη-Ζαγόρι) και περιλαμβάνει τα σπήλαια που βρίσκονται γύρω από τα χωριά του Βραδέτου, Καπέσοβου, Τσεπέλοβου και Κήποι.

Το γραφικό Βραδέτο

Ημερολόγιο αποστολής

Πέμπτη 1/6/2023

Συνάντηση κάποιων μελών στο ΜΟΘ για προετοιμασία υλικών.

Παρασκευή 2/6/2023

Πέντε άτομα και δύο αμάξια θα συναντηθούν στο ΜΟΘ το απόγευμα της Παρασκευής όπου θα ξεκινήσουν από τη Θεσσαλονίκη για να καλύψουν τα 300 χιλιόμετρα της απόστασης με το Βραδέτο. Μετά από 4 ώρες θα βρίσκονται στον προορισμό τους. Ακολουθεί τακτοποίηση στον ξενώνα "Μπαλκόνι Ζαγορίου" και κατόπιν θα γίνει κουβέντα για την οργάνωση των ομάδων και τις τελευταίες λεπτομέρειες.

Σάββατο 3/6/2023

Ομάδα Α: Άρης Ζάχαρης, Ηλίας Αβραμίδης

Ομάδα Β: Ιωάννα Μυλωνά, Σταύρος Πλαρινός

Ομάδα Γ: Νατάσα, Πρόδρομος, Αλέξανδρος, Ευγενία, Ντορότα, Κυριάκος, Ευθυμία

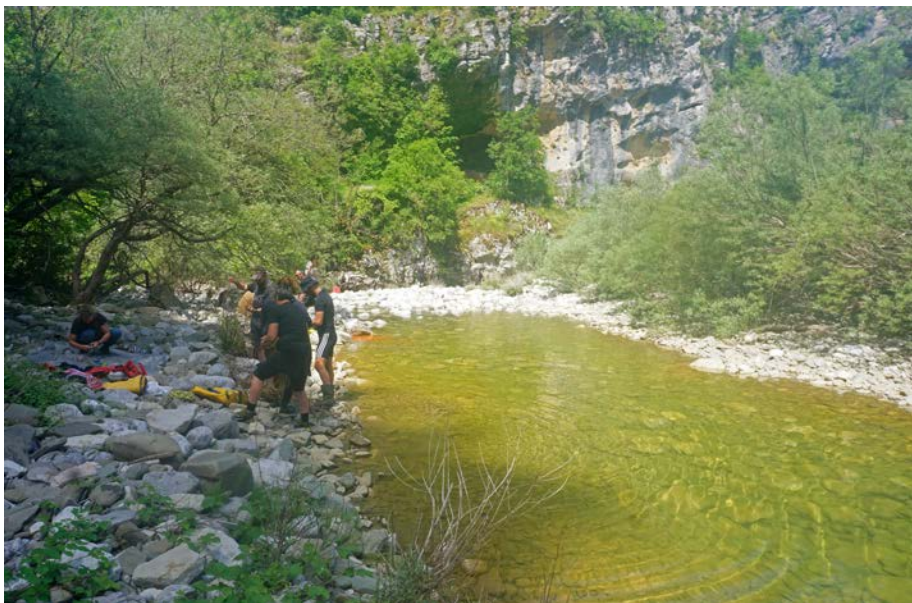
Τα μέλη κατευθύνθηκαν προς το βράθρο της Χιονότρυπας. Το αρμάτωμα ξεκίνησε η Α ομάδα και συγκεκριμένα ο Ηλίας στις 11:00, το οποίο και θα ολοκληρώσει λίγο πάνω από την τραβέρσα. Το υπόλοιπο σπήλαιο θα αρματωθεί από τον Άρη. Μετά την τραβέρσα μπήκανε τρία επιπλέον βίσματα διευκολύνοντας το αρμάτωμα ή κάποια περάσματα. Η Ιωάννα με το Σταύρο που ακολούθησαν προώθησαν σχοινιά και υλικά. Στον πάτο έφτασαν ομάδα Α και Β καθώς και οι Πρόδρομος, Αλέξανδρος, Ευγενία. Ξεαρματώθηκε από Αλέξανδρο και Πρόδρομο. Επιστροφή στο Βραδέτο 9 το βράδυ.

Κυριακή 4/6/2023

Η ομάδα θα ξεκινήσει στις 10:00 για Τσεπέλοβο και λίγο πριν θα ανηφορίσει σε χωματόδρομο για το εκκλησάκι του Άη Γιώργη. Πριν το εκκλησάκι ξεκινάει η μικρή πορεία προς το βράθρο. Μετά από 15 λεπτά η ομάδα βρισκόταν στην είσοδο. Το αρμάτωμα ξεκίνησε και ολοκληρώθηκε από τον Αλέξανδρο. Ο Άρης υποστηρικτικά έκανε κάποιες αλλαγές και προωθούσε υλικά. Στον πάτο φτάσανε Αλέξανδρος, Άρης, Ηλίας, Κυριάκος, Ευγενία. Το ξεαρμάτωμα ανέλαβαν ο Αλέξανδρος και ο Ηλίας.

Δευτέρα 5/6/2023

Πλύσιμο και άπλωμα υλικών στο Βοϊδομάτη. Οι ομάδες ξεκινάνε τις επιστροφές προς Θεσσαλονίκη, Γρεβενά, Κατερίνη, Κιάτο, Βόλο

πλύσιμο υλικών

Περιγραφή σπηλαίων

Βάραθρο Χιονότρυπας: Το βάραθρο της Χιονότρυπας βρίσκεται στα 1700 μέτρα υψόμετρο στη νότια μεριά της Τύμφης. Η θέση λέγεται Αυγερινός, πάνω από το Βραδέτο και το σημείο προσεγγίζεται από χωματόδρομο αλλά και μονοπάτι από το χωριό. Εκεί υπάρχουν δύο χαρακτηριστικές λούτσες, λίγο πιο βόρεια συναντάμε το Μέγα Λάκκο, ενώ στο βάθος δεσπόζει επιβλητικό το πανόραμα των κορυφών της Τύμφης.

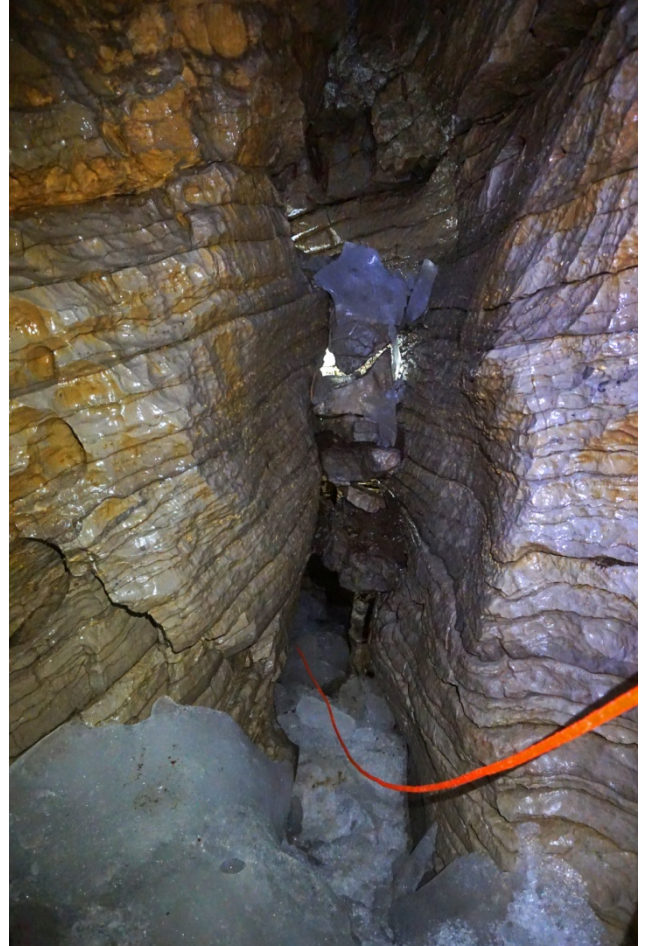
Από πλευράς εξερευνησεων έχει βαριά ιστορία αφού ήδη από τη δεκαετία του 1970 οι ξένες αποστολές το είχαν εντοπίσει και ξεκίνησαν να το εξερευνούν. Πρώτοι βρέθηκαν οι Άγγλοι το 1976 όπου πατώσανε το εντυπωσιακό και ιδιαίτερο σπηλαιοφάραγγο. Έκτοτε πολυάριθμες αποστολές το έχουν επισκεφτεί από Αμερικάνους, Ιταλούς και φυσικά Έλληνες. Το βάθος του έχει υπολογιστεί στα 152 μέτρα, ενώ το οριζόντιο ανάπτυγμα που παρουσιάζει στα 420 μέτρα Στην ξένη βιβλιογραφία θα το συναντήσουμε και με την ονομασία **Olysses pot (Τρύπα του Οδυσσέα)**. Για αρκετούς μήνες το χρόνο διατηρεί πάγο στα πρώτα σχετικά οριζόντια μέτρα του, με τους κατοίκους του Βραδέτου να τον εκμεταλλεύονται τοποθετώντας εντός τα τυριά τους στο παρελθόν. Πρόκειται για κρύο σπήλαιο, λόγω του υψομέτρου που βρίσκεται, ενώ όλο το χρόνο φαίνεται να υπάρχει μία μικρή ροή νερού εντός.

Το βάραθρο στο πρώτο κομμάτι του είναι σχετικά οριζόντιο με στενούς μαϊανδρους, τυπική μορφολογία φαραγγιού και δύο μικρές καταβάσεις. Κατόπιν συναντάμε άλλες δύο απανωτές καταβάσεις ύψους 10, 15 μέτρων. Εκεί θα βρούμε μικρό οριζόντιο τμήμα, το οποίο στρίβει και μετά από λίγες αντιστηρίξεις στενεύει ιδιαίτερα. Στο τέλος του στενώματος υπάρχει κατάβαση 15 μέτρων. Αμέσως μετά την κατάβαση συναντάμε βάρθρα με στάσιμα νερά, σήμα κατατεθέν του σπηλαίου.

Η είσοδος του σπηλαίου

μορφές πάγου στην είσοδο

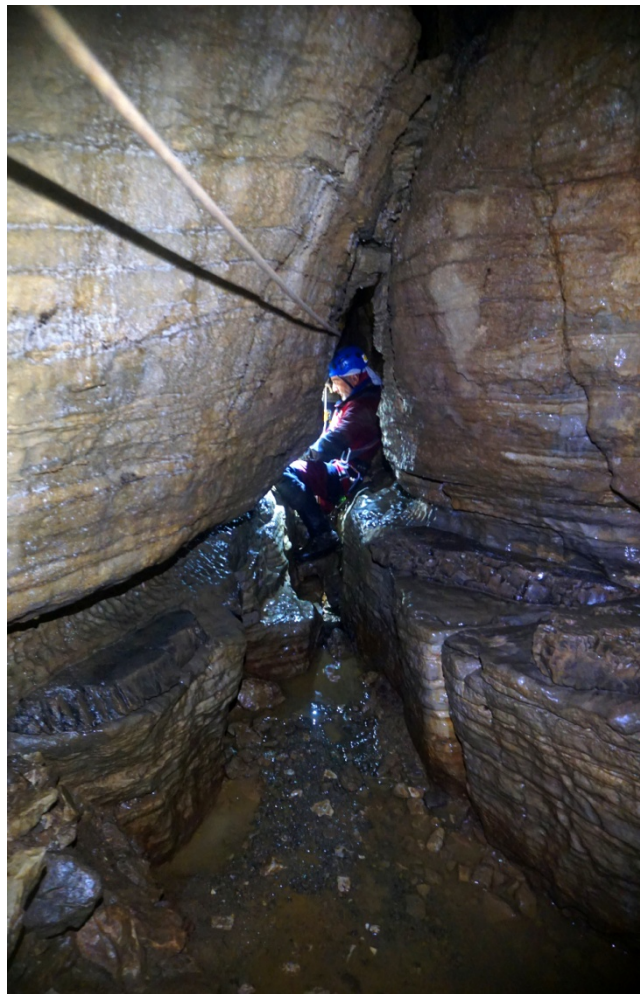

οι πρώτες καταβάσεις

Το σημείο αυτό βρίσκεται περίπου στο μέσο του βάθους του βαράθρου. Αφού στηθεί τραβέρσα προς αποφυγή της βάρθρας ακολουθεί μεγάλος θάλαμος με τη διατομή του σπηλαιοφάραγγου να μεγαλώνει. Στα μισά έρχεται από αριστερά ένας αγωγός-φαράγγι, ο οποίος ωστόσο δεν έχει συνέχεια. Έπειτα αποφεύγουμε με αντιστήριξη μικρό χάσμα και κατόπιν υπάρχει διαμπερές σε βράχο και κατάβαση 4 μέτρων. Έπειτα έχουμε στενό μαϊάνδρο και μετά από μερικά μέτρα έχουμε άλλη μία βάρθρα με νερό που μπορούμε να αποφύγουμε προσεκτικά με αντιστηρίξεις. Σύντομα συναντάμε άλλες δύο μικρές καταβάσεις. Από εδώ και πέρα οι αγωγοί και τα μεγέθη του σπηλαιοφάραγγου μεγαλώνουν όπως και οι καταβάσεις. Έτσι έχουμε άλλες τρεις σχεδόν απανωτές καταβάσεις 10, 12 και 15 μέτρων για να φτάσουμε σε λίμνη με εξαιρετικό διάκοσμο και χρωματισμούς. Εκεί το υπόγειο φαράγγι στενεύει δημιουργώντας μία στενή διάκλαση. Μετά από 20 οριζόντια και δύσκολα μέτρα θα βρούμε την τελική κατάβαση που μας οδηγεί σε στενό θάλαμο με αρκετή λάσπη.

τραβέρσα προς αποφυγή του νερού

στενό κομμάτι στα -110μ.

Παρά την απουσία σε γενικές γραμμές των σπηλαιοθεμάτων, εντυπωσιάζουν η στρωματογραφία του βαράθρου με πυριτικές στρώσεις να τη διακόπτουν, οι γλυφές και τα σμιλεμένα από το νερό τοιχώματα, οι μορφές πάγου στα πρώτα μέτρα, οι λαξευμένες στεγνές βάρθρες σε διάφορα σχήματα και οι χρωματισμοί των πετρωμάτων με τον ασβεστόλιθο να παρουσιάζει διάφορες αποχρώσεις.

Γενικά η Χιονότρυπα είναι ένα ιδιαίτερο σπηλαιοβάραθρο και κατέχει σημαντική θέση στη λίστα των βαράθρων της Τύμφης.

Βάραθρο Άη Γιώργη (TZ14): Το βάραθρο βρίσκεται νοτιοδυτικά του Τσεπέλοβου στα 1220μ υψόμετρο. Για να το προσεγγίσει κανείς θα πάρει το χωματόδρομο που οδηγεί στο ξωκλήσι του Αγίου Γεωργίου. Λίγο πριν φτάσουμε στο ξωκλήσι αφήνουμε τ' αμάξι και εισερχόμαστε σε αχνό μονοπάτι. Έπειτα από 15 λεπτά πεζοπορίας φτάνουμε στην είσοδο του σπηλαίου. Το βάραθρο έχει βάθος 93 μέτρα και από τα μισά και μετά παρουσιάζει εντυπωσιακό διάκοσμο, κάτι που λείπει σε γενικές γραμμές από τα βάραθρα της Τύμφης.

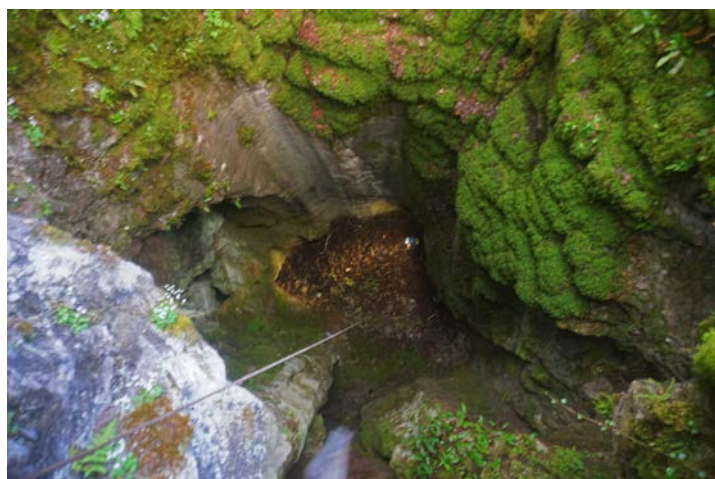
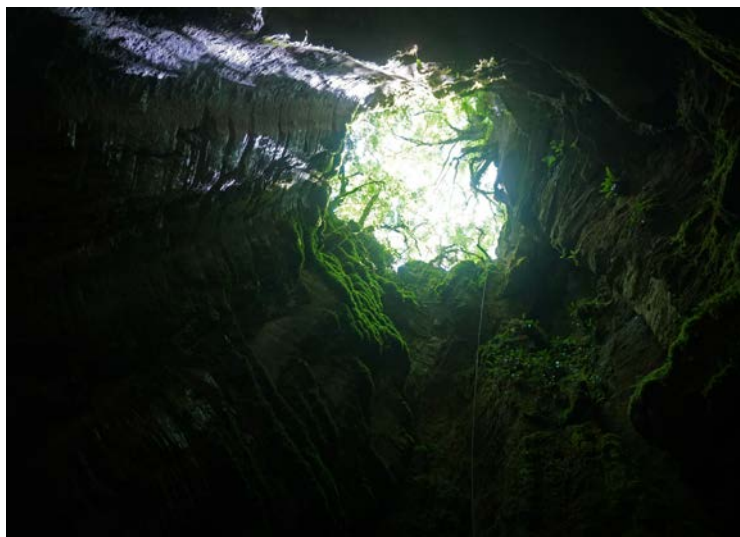

Το βάραθρο δίπλα στους ασβεστόλιθους, πίσω η Τύμφη και δεξιά το Τσεπέλοβο

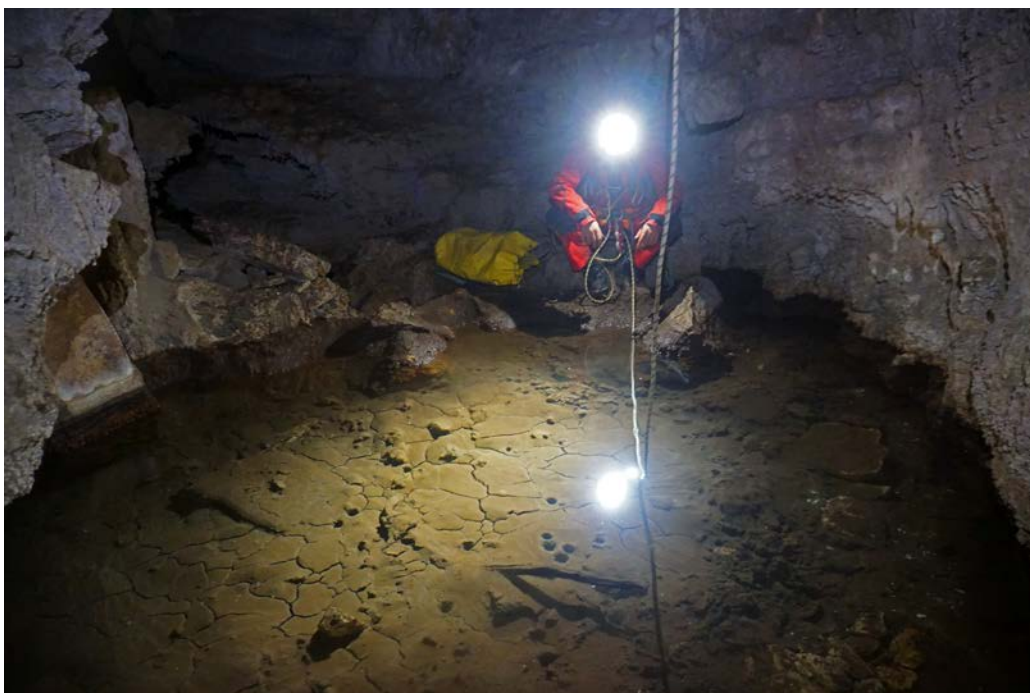

Περιγραφή βαράθρου: Το σπήλαιο έχει σχετικά μεγάλο άνοιγμα και αρκετή βλάστηση από δέντρα περιμετρικά στην είσοδο. Θα λέγαμε ότι έχει τη μορφολογία πηγαδιού μιας και η διατομή της 1ης κατάβασης είναι σχετικά κυκλική, με το ύψος της να είναι στα 25 μέτρα. Μόλις πατώσουμε συνεχίζουμε πάνω στο σχοινί σε επικλινές έδαφος για μερικά μέτρα. Κατόπιν υπάρχει αλλαγή και κατάβαση 6 μέτρων. Μέχρι την αλλαγή εισχωρεί και το φως. Μετά την κατάβαση βρισκόμαστε σε θάλαμο με τα πρώτα σημάδια διάκοσμου στα τοιχώματα. Για λίγο κινούμαστε τραβερσάροντας και κατηφορίζοντας ελαφρά για να φτάσουμε σε στένωμα, όπου βρίσκουμε αλλαγή. Το επτάμετρο κατέβασμα μας οδηγεί σε όμορφο θάλαμο όπου υπάρχει ρηχή και μικρή λίμνη. Αφού την παρακάμψουμε, βρίσκουμε τη μεγαλύτερη κατάβαση τριάντα μέτρων περίπου, που καταλήγει σε μεγαλύτερη λίμνη και χρειάζεται να την αποφύγουμε και αυτήν.

Το 1ο πηγάδι με το φως να εισχωρεί λόγω του μεγάλου ανοίγματος

Ο θάλαμος μετά τη λίμνη είναι καταστόλιστος από ασβεστιτικό κάτασπρο υλικό σε τοιχώματα και δάπεδο. Επίσης στη μέση του θαλάμου υπάρχει μεγάλος και όμορφος σταλαγμιτικός διάκοσμος. Από εκεί θα κατεβούμε άλλα 10 μέτρα και κατόπιν κατηφορίζουμε σε θάλαμο με έντονα κόκκινο δάπεδο από συγκολλημένες πέτρες. Στο τέλος αυτού βρίσκουμε σημείο που χρειάζεται εύκολη αναρρίχηση πέντε μέτρων. Μόλις βγούμε πάνω σύντομα βρίσκουμε και την τελευταία κατάβαση των 13 μέτρων. Μετά από αυτήν οδηγούμαστε σε θάλαμο με δύο συνέχειες που προοδευτικά στενεύουν και οι δύο, ορίζοντας το τέλος του βαράθρου στα 93 μέτρα.

Όμορφη λίμνη και πίσω ο καταστόλιστος θάλαμος

Η συνέχεια για τα βαθύτερα σημεία

Το σημείο μετά την αναρρίχηση

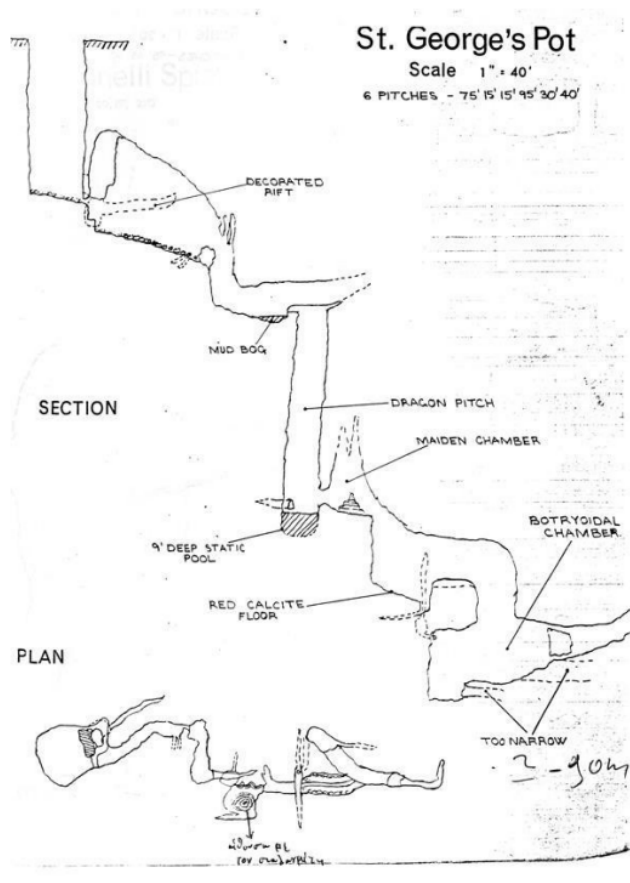
Η τελική κατάβαση

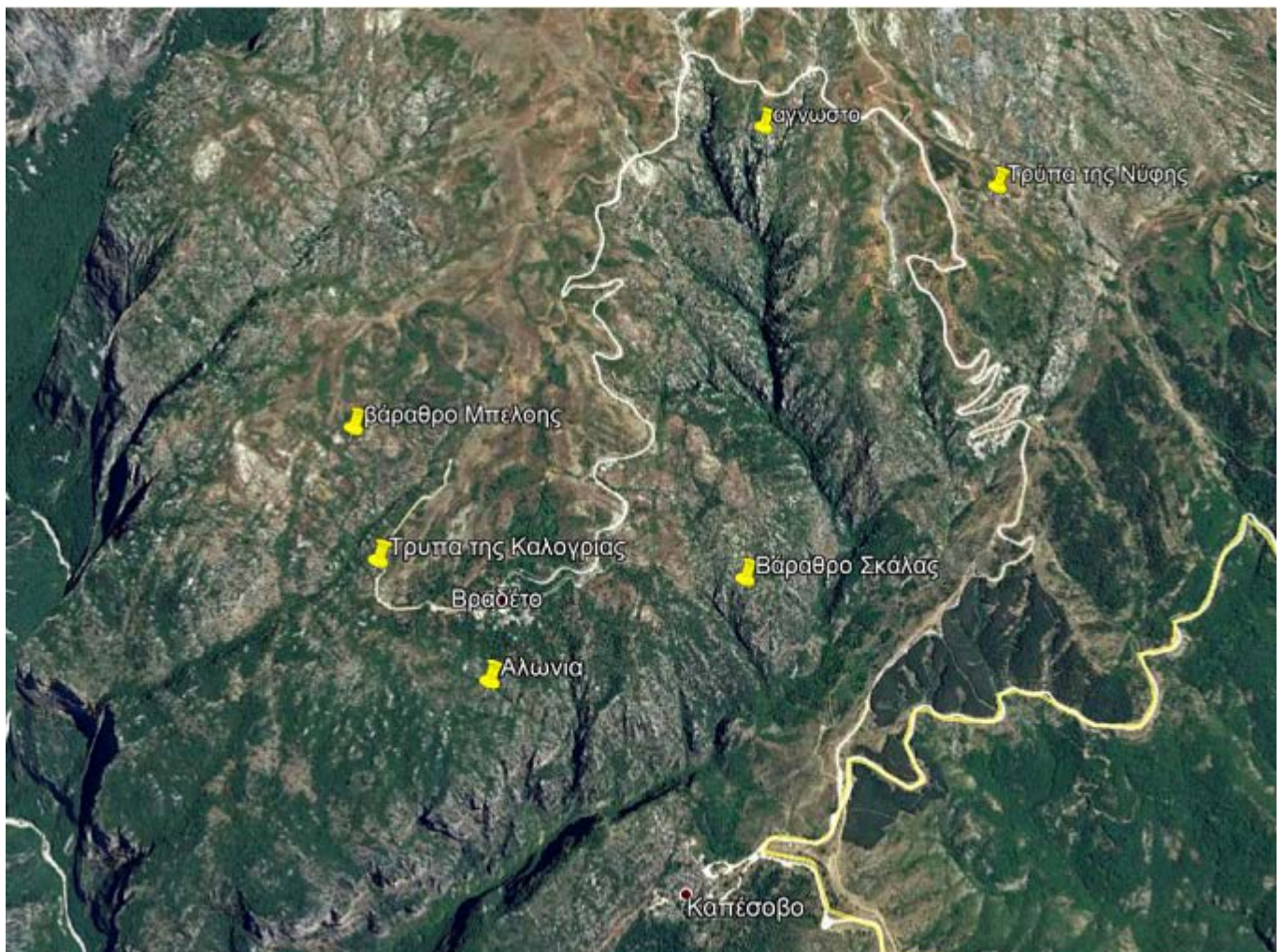
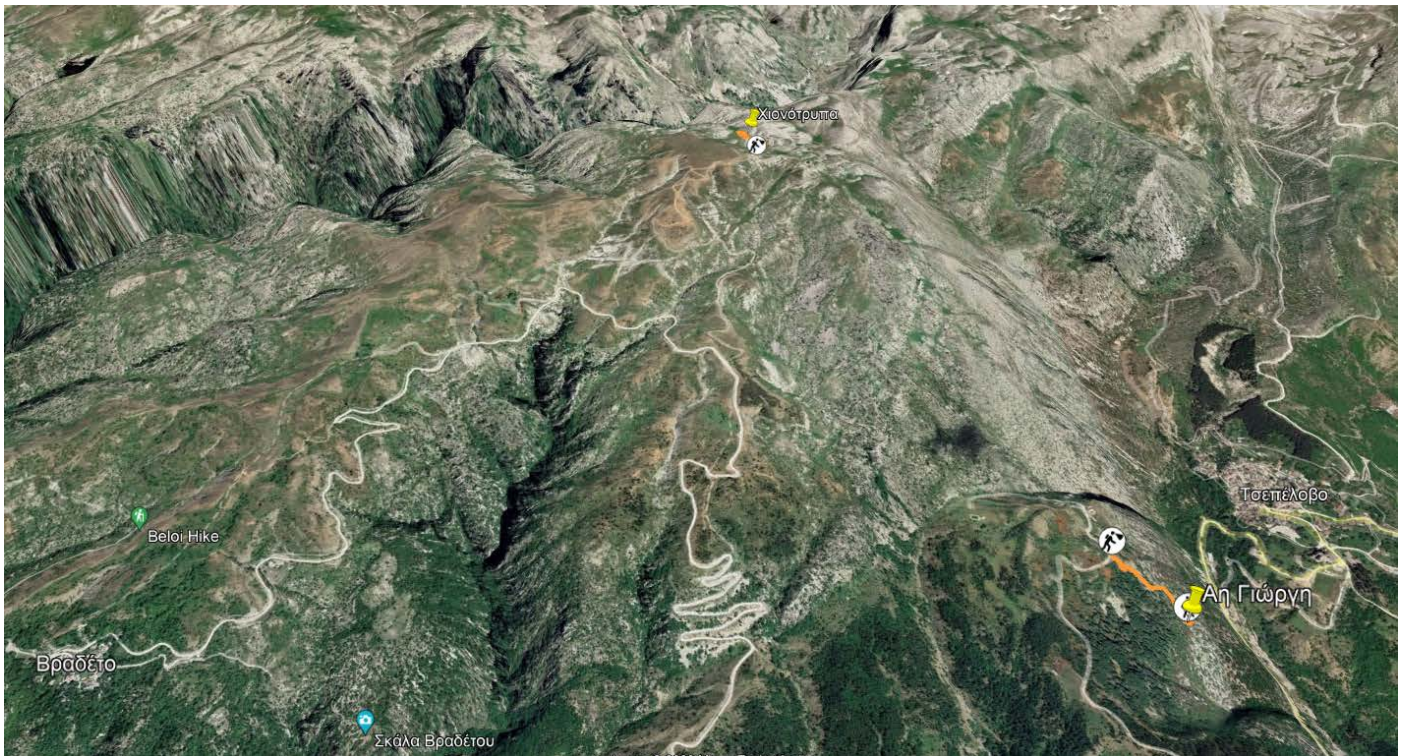
Άποψη του δάπεδου στα -93μ

Φωτίζοντας το χαμηλότερο θάλαμο

Χάρτης Σπηλαιών

Να ευχαριστήσουμε τον Γιώργο Οικονομίδη από την ΕΣΕ για τις πληροφορίες που μοιράστηκε σχετικά με το αρμάτωμα των σπηλαίων και το Θόδωρο Παπαποστόλου για το ίχνος πρόσβασης στο βράθρο του Αη Γιώργη

Επόμενοι στόχοι

- Βράθρο Γκαϊλότρυπας
- Βράθρο Ρεπετίνας
- Έρευνα στην ευρύτερη περιοχή του Αυγερινού

Στοιχεία επικοινωνίας

Σπηλαιολογία Θεσσαλονίκης Πρωτέας

proteascave@gmail.com

proteascave.gr